

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
VLADA

Smjernice za trogodišnje planiranje rada Tuzlanskog kantona

---

za period 2022. – 2024. godina

Juni 2021. godine

1. Uvod

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada Tuzlanskog kantona za period 2022.-2024. godine (u daljem tekstu: Smjernice) proizilazi kao obaveza iz člana 10. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 74/19 i 2/21) (u daljem tekstu: Uredba).

Smjernice predstavljaju osnovu za planiranje rada kantonalnih organa uprave u naredne tri godine, kako bi se na adekvatan način obuhvatili razvojni prioriteti koji su definisani Strategijom razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina, Okvirom za implementaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, ekspozicijom premijera Tuzlanskog kantona i drugim relevantnim dokumentima. Smjernice imaju za cilj da potenciraju ključne aktivnosti koje je neophodno poduzeti u narednom planskom ciklusu, a koje imaju sinergijski efekat za više oblasti društveno-ekonomskog života kantona.

Uredbom su propisani minimalni elementi Smjernica, a iste se izrađuju svake godine za period od tri godine i pripremaju se u skladu sa strateškim dokumentima relevantnim za Tuzlanski kanton. Pored toga što predstavljaju usmjerenje za budući rad organa uprave, Smjernice služe i ostalim zainteresovanim stranama (vaninstitucionalnim akterima) kao vodilja za planiranje i implementaciju konkretnih projekata i aktivnosti u narednom trogodišnjem periodu.

2. Kratak osvrt na opšti razvojni kontekst Tuzlanskog kantona uključujući izazove i rizike

Tuzlanski kanton je prema indeksu razvijenosti u 2019. godini rangiran kao šesti od deset kantona u FBiH, dok su većina općina sa područja kantona prema istom indeksu svrstane u treću grupu razvijenosti lokalnih zajednica u FBiH, osim grada Tuzle koji se nalazi u drugoj grupi. Tuzlanski kanton zauzima površinu od 2.649 km², odnosno 10,17% teritorije FBiH ili 5,18% teritorije Bosne i Hercegovine. Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine Tuzlanski kanton imao je 445.028 stanovnika (1. u Federaciji BiH), dok je procijenjeni broj stanovnika u 2019. godini 438.811, što je za 6.217 ili 1,39% manje u odnosu na popis iz 2013. godine. Osnovni pokazatelji koji opisuju demografska kretanja na području Tuzlanskog kantona su negativan migracijski saldo, napuštanje sela i pritisak na gradska sjedišta te kontinuiran negativan prirodni priraštaj od 2015. godine. Smanjenje broja stanovnika u Tuzlanskom kantonu se u velikoj mjeri može dovesti u vezu sa evidentnim trendom rasta broja stanovnika koji napuštaju Bosnu i Hercegovinu i odlaze u druge zemlje, prije svega zemlje Evropske Unije.

Tuzlanski kanton ima povoljan geoprometni položaj uz magistralne drumske i željezničke pravce i predstavlja prirodnu saobraćajnu raskrnicu za šire područje jugoistočne i srednje Evrope – što određuje sadašnjju, ali i buduću poziciju Tuzlanskog kantona u ovom dijelu Evrope. Blizina granice sa predstavlja prednost s privrednog aspekta i jedna je od odrednica za privlačenja investicija. Kanton odlikuje brojnost prirodnih ljepota, turističkih potencijala i kulturno-historijskog naslijeđa čije korištenje je potrebno unaprijediti u narednom planskom periodu uz održivo upravljanje i promociju te istovremenu zaštitu prirodnih bogatstava.

U 2019. godini u TK **broj zaposlenih** je iznosio 99.067, što je u odnosu na 2018. godinu više za 2.606 ili 2,7%. Registrovana **nezaposlenost** u TK u 2019. godini je iznosila 75.461 lica koja traže zaposlenje, što je u prosjeku za 5.528 lica manje ili 6,8% u odnosu na prethodnu godinu. S **aspekta vanjskotrgovinske razmjene**, Tuzlanski kanton je u proteklom petogodišnjem periodu bilježio kontinuirano povećanje izvoza te su ujedno preduzeća sa područja TK ostvarila gotovo jednu četvrtinu ukupnog izvoza Federacije BiH u 2019. godini. Međutim, uz rast izvoza, kontinuirano je rastao i uvoz, nižom stopom nego je to

slučaj sa izvozom te je Tuzlanski kanton bilježio trgovinski deficit koji se u proteklom periodu kontinuirano smanjivao. Nakon kontinuiranog **rasta broja poslovnih subjekata**, Tuzlanski kanton bilježi manji pad broja poslovnih subjekata, koji u 2019. godini iznosi ukupno 21.021 poslovni subjekt. Također je evidentirano 11.442 obrtnika, što čini nešto više od petine obrtnika na području cijele Federacije BiH. U ukupnom broju registriranih preduzeća na području Tuzlanskog kantona dominiraju mala preduzeća, koja unazad nekoliko godina čine cca. 94% ukupnog broja preduzeća. Tuzlanski kanton je najznačajniji **rudarsko-industrijski** basen u BiH. Na geoprostoru Tuzlanskog kantona je locirano preko milijardu tona eksploatacionih rezervi lignita i mrkog uglja te značajne količine kamene soli, kvarcnog pijeska, krečnjaka i magnezita. Od energetskih mineralnih sirovina u TK zastupljeni su: ugalj (više vrsta), pojave nafte, termalne i termomineralne vode. **Poljoprivreda** predstavlja jednu od potencijalnih ključnih oblasti razvoja imajući u vidu prirodne resurse kojim Tuzlanski kanton raspolaže. Najveći izazovi sa kojima se poljoprivredni proizvođači susreću su usitnjenost parcela, niska produktivnost i niska specijalizacija rada sa jedne strane, te nedovoljni kapaciteti za otkup sa druge strane. Jedan od najznačajnijih prirodnih resursa, na kojem je bazirana stogodišnja tradicija prerade drveta na području TK, jesu šume. Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na području TK iznosi 126.071 ha a ukupna zaliha drvne mase je procijenjena na 16,825 miliona kubnih metara. **Razvoj turizma** na području Tuzlanskog kantona je zabilježio značajan napredak, te je u 2019. godini zabilježeno 48.800 turista. Preko 50% smještajnih kapaciteta nalazi se na prostorima grada Tuzla, dok općine sa izrazitim turističkim potencijalima u sveukupnoj ponudi učestvuju sa skromnim kapacitetima. Tuzlanski kanton je prepoznat, ali nedovoljno brendiran kao značajna destinacija u zdravstvenom turizmu, sportskom turizmu, ruralnom turizmu, agroturizmu, a ne treba zanemariti niti kulturno-historijsko naslijeđe Tuzlanskog kantona kada se govori o turističkim potencijalima, koje također može biti okosnica razvoja turizma.

U školskoj 2019/2020 godini svoje **obrazovanje**, kroz rad 243 ustanove za osnovno i srednje obrazovanje, stiče 53.115 učenika čiji broj kontinuirano opada. Kada je riječ o predškolskom obrazovanju, tek oko 10% djece koristi usluge predškolskog obrazovanja i odgoja čime se zaključuje da je obuhvat djece ovom uslugom izrazito mali. Kada je riječ o visokoškolskom obrazovanju, nosilac visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona je Univerzitet u Tuzli, iako se nastava odvija i na nekoliko privatnih univerziteta. Primarna **zdravstvena zaštita** na području Tuzlanskog kantona pruža se u 13 domova zdravlja sa 168 područnih ambulanti i 228 timova porodične medicine, dok se sekundarna zdravstvena zaštita provodi djelimično u domovima zdravlja koji pružaju konsultativno-specijalističke, dijagnostičke, stomatološke i laboratorijske usluge, u privatnim ordinacijama specijalističke medicine i u okviru Univerzitetsko-Kliničkog Centra Tuzla i Opće Bolnice „Mustafa Beganović“ Gračanica. Ukupni bolnički kapaciteti u Tuzlanskom kantonu iznose 1.623 kreveta odnosno 3,69 kreveta na 1.000 stanovnika što je dva puta niže od evropskog standarda od šest kreveta na 1.000 stanovnika. Iako UKC Tuzla i Opća bolnica Gračanica raspolažu sa određenim brojem kvalitetne i savremene medicinske opreme, ipak opšta opremljenost zdravstvenih ustanova na području TK se ne može okarakterisati zadovoljavajućom.

Područje Tuzlanskog kantona posjeduje nezadovoljavajuću **cestovnu mrežu** koju najvećim dijelom odnosno 61,56% čine lokalne ceste, potom 16,75% regionalne ceste te 12,59% magistralne ceste. Stanje cestovne infrastrukture nije na zadovoljavajućem nivou. Željeznički saobraćaj je zastupljen isključivo kada je riječ o teretnom prevozu, jer postojeće stanje željezničke infrastrukture ne ispunjava uslove za razvoj putničkog željezničkog saobraćaja. Za razliku od željezničkog saobraćaja, razvoj **zračnog saobraćaja** na području TK je u uzlaznoj putanji. U okviru JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ je u 2019. godini usluge avioprevoza koristilo 593.050 putnika, prema 12 destinacija u Evropi. Međutim, pojavom

pandemije COVID 19 zaustavljen je rast ovog servisa, te je u 2020. godini došlo do pada od 60% u broju putnika u odnosu na 2019. godinu. U oblasti **vodosnabdijevanja** na području Tuzlanskog kantona osnovni problem predstavlja deficit raspoloživih vodnih resursa za stanovništvo i industriju Tuzlanskog kantona, kao i nedovoljna izgrađenost, zastarjelost postojeće mreže vodosnabdijevanja, te nedovoljni kapaciteti i kvalitet izvorišta i podzemnih vodnih tijela. Ukupan broj stanovništva obuhvaćenog sistemom javnog vodosnabdijevanja iznosi 72,15%. Kada je u pitanju tretman **otpadnih voda** iz naselja, samo gradovi Gradačac, Srebrenik i Živinice imaju funkcionalne sisteme za prečišćavanje otpadnih voda. Stanje u oblasti kvaliteta voda je nepovoljno, imajući u vidu da su višegodišnja praćenja kvaliteta voda pokazala da su svi vodotoci u daleko lošijem stanju u odnosu na zakonski utvrđeni kvalitet. Rijeka Spreča je, nažalost, postala otvoreni kolektor za sve otpadne vode sa područja 12 lokacija. Sistem **toplovodnih mreža, odnosno sistem grijanja**, na području Tuzlanskog kantona je nedovoljno razvijen iako se Kanton nalazi u povoljnijoj situaciji u odnosu na druge kantone kada je riječ o potencijalu izvora toplotne energije imajući u vidu postojeću Termoelektranu Tuzla. Na području Tuzlanskog kantona se kontinuirano povećava pokrivenost **stanovništva javnom rasvjetom**, koja je u 2019. godini iznosila 65%. U kontekstu **kvaliteta zraka** na području Tuzlanskog kantona se pojavljuje niz problema koje rezultuju nepovoljnim stanjem ove oblasti. Kvalitet zraka u Tuzlanskom kantonu se prati putem pet mjernih stanica, od koje se tri nalaze na području Grada Tuzle, jedna na području Grada Živinica te jedna na području Općine Lukavac. Pored pet stacionarnih mjernih stanica, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice raspolaže i sa jednom mobilnom stanicom koja služi za mjerenje zagađenja u ostalim općinama TK. Osnovni razvojni problem u oblasti **kvalitete i zaštite zemljišta** jesu oštećenja i gubitak zemljišta koji se javljaju usljed eksploatacije mineralnih sirovina te formiranja površinskih kopova u rudarstvu, kao i zagađenje tla koji se javlja zbog neadekvatno odloženog otpada iz privrede i domaćinstava, otpadnih voda iz septičkih jama te neadekvatnog korištenja hemijskih sredstava u poljoprivredi.

Na pokazatelje i trendove u oblasti ekonomskog razvoja na području Tuzlanskog kantona značajan utjecaj imala je COVID 19 pandemija u 2020. godini, koja je doprinijela padu privredne djelatnosti, povećanja broja nezaposlenih, smanjen broj turista dok su poljoprivredni proizvođači pretrpjeli velike štete te će u narednom periodu biti od ključne važnosti pružiti podršku oporavku i razvoju privrede na području kantona. Također, ranjivost zdravstvenog sektora je posebno podcrtala pandemija COVID 19, koja je iscrpila dostupne ljudske potencijale u zdravstvenim ustanovama te u potpunosti popunila kapacitete dostupnih zdravstvenih ustanova i blokirala pružanje kvalitetnih zdravstvenih usluga, izuzev mjera liječenja pacijenata oboljelih od COVID 19. Pored privrednog i zdravstvenog sektora, pandemija je ukazala i na nedostatke u obrazovnom sistemu koje su ogledaju kroz nedovoljnu digitalizaciju obrazovnog sistema na svim nivoima te nespremnost nastavnika i učenika na online način rada. Pored pandemije značajna prijetnja na području Tuzlanskog kantona je vezana za migracije, što se najčešće manifestuje kroz počinjenja djela koja su Krivičnim zakonom FBiH okarakterisana kao krivična i to najčešće krađe, razbojničke krađe, pljačke, krijumčarenja ljudi, nanošenje teških tjelesnih ozljeda, pa i ubistva. Ovaj problem se primarno ogleda u tome što su počinioci krivičnih djela lica koja su ilegalno ušla na teritoriju Bosne i Hercegovine te isti ne posjeduju identifikacione dokumente te često nije moguće odrediti identitet počinitelja.

3. Strateški pravci razvoja Tuzlanskog kantona

Vlada Tuzlanskog kantona je usvajanjem Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina definisala i uskladila razvojne pravce i prioritete Tuzlanskog kantona sa ključnim nacionalnim i

međunarodnim razvojnim dokumentima. Uspješnost razvoja Tuzlanskog kantona mjeriti će se sposobnošću da se prevladaju uočene slabosti i prijetnje bržem rastu, ali isto tako i da se iskoriste razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje. U tom smislu predložena su sljedeća strateška i dugoročna opredjeljenja Tuzlanskog kantona, odnosno **strateški fokusi**:

1. Održiv ekonomski razvoj na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije
2. Razvoj inkluzivnog, prosperitetnog i modernog društvenog sektora
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni i prostorni razvoj u funkciji zaštite okoliša
4. Efikasna javna administracija u funkciji unapređenja kvaliteta života građana i privlačenja investicija u svim aspektima razvoja
5. Digitalizacija ekonomije i javnih usluga

Vizija razvoja predstavlja težnju, dugoročnu namjeru, pravac djelovanja i poželjno stanje u budućnosti te je predstavljena kao:

„Tuzlanski kanton - otvorena, ekonomski atraktivna i društveno dinamična evropska regija, koja na prepoznatljiv način osigurava spoj industrijske tradicije, održivog razvoja i kvalitete života, poštovanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti stanovništva koje u njemu boravi, radi i investira.“

Ostvarenje razvojne vizije realizovat će se kroz tri strateška cilja, razrađena u 12 prioriteta i 48 mjera. **Strateški ciljevi Tuzlanskog kantona** su usklađeni sa Strategijom razvoja FBiH i Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum) te usmjeravaju budući procesi strateškog planiranja:

1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju
2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj

U sektoru **ekonomskog razvoja**, okosnicu razvoja predstavlja digitalizacija i principi zelene ekonomije koji će se protezati kroz aktivnosti unutar prioriteta razvojnih područja uključujući, industriju, rudarstvo, sektor malih i srednjih preduzeća i obrta, poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i turizam. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava biti će u funkciji unapređenja poslovnog okruženja i podrške ekonomskom razvoju. U okviru drugog strateškog cilja, Strategija se fokusira na **društveni razvoj** koji nastoji graditi društvo jednakih mogućnosti, jača društvenu koheziju i solidarnost, osigurava bolju socijalnu uključenost, brigu i zaštitu svih stanovnika te potiče rodnu ravnopravnost bez diskriminacije. Kroz aktivnosti na unapređenju oblasti obrazovanja i nauke, zdravstvene i socijalne zaštite, sporta, kulture i položaja mladih te sigurnosti, doprinijeti će se razvijenom, inkluzivnom i prosperitetnom društvenom sektoru sa jednakim pravima za sve građane. U oblasti **održivog upravljanja okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima**, Strategija se koncentriše na unapređenje zaštite okoliša i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora, povećanje energetske efikasnosti te modernizacije saobraćajne i komunalne infrastrukture što je u konačnici u funkciji osiguranja resursno efikasnog i održivog infrastrukturnog razvoja.

Stepen realizacije definisanih strateških ciljeva će se mjeriti kroz set **indikatora** uticaja definisanih Strategijom razvoja do 2027. godine koji obuhvataju ekonomski razvoj, društveni razvoj, te održiv infrastrukturni razvoj.

Stepen ekonomskog, društvenog i infrastrukturnog razvoja Tuzlanskog kantona u periodu od 2021-2027. godine će se mjeriti kroz sljedeće indikatore:

Strateški cilj	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Strateški cilj 1 Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	Nivo razvijenosti – indeks/rang	0,81 (6)	1,1 (3)
	Radno sposobno stanovništvo (15-64)	307.156	320.000
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	21.021	22.000
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	88,3	95
Strateški cilj 2 Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	Stepen migracija stanovništva, %	-15	5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	0,0083	0,01
	Vitalni indeks	82	110
	Broj doktora medicine, na 1000 stanovnika TK	2,44	2,8
	Broj studenata na 1.000 stanovnika	22,7	28
Strateški cilj 3 Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	Indeks socijalne isključenosti (HSEI)	50,32%	40%
	Površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK	3,26%	10%
	% domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja	18,50%	30%
	% općina i gradova pokrivenih sistemom monitoringa kvalitete zraka	23%	53,85%
	% općina i gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda	23%	53,85%
	% domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu	54,47%	65%
% općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka	46,15%	84,60%	
Ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima	6.000 kW	63.000 kW	

Kako bi se osigurao visok stepen realizacije zacrtanih strateških ciljeva, definisan je i set **prioriteta** do 2027. godine koji pokrivaju sve oblasti od strateškog značaja za razvoj Tuzlanskog kantona. Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora.

Strateški cilj 1 „Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju“ operacionalizira se kroz 4 prioriteta:

- Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije
- Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- Razvoj održivog turizma u Tuzlanskom kantonu
- Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava

Strateški cilj 2 „Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane“ operacionalizira se kroz 5 prioriteta:

- Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke
- Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite
- Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva
- Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti
- Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća

Strateški cilj 3 „Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj“ operacionalizira se kroz 3 prioriteta:

- Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora
- Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energijske efikasnosti u javnim objektima

- Modernizacija saobraćajne infrastrukture

Uspješnoj implementaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona doprinijeti će i aktivnosti na implementaciji sedam **strateških projekata** kao intervencija najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva:

1. Izgradnja autoceste/brze ceste Tuzla-Brčko-Orašje (rijeka Sava), kao dijela autoceste/brze ceste Sarajevo-Tuzla-Beograd,
2. Izgradnja brze ceste Zvornik-Tuzla-Doboj,
3. Izgradnja dionice magistralne ceste M-18 Šićki Brod-Kladanj
4. Izgradnja Kampusa Univerziteta u Tuzli,
5. Zaštita akumulacije jezera Modrac – I Faza,
6. Uspostava Centra urgentne medicine pri JZU UKC Tuzli,
7. Formiranje Naučno-Tehnoloških parkova u Tuzli i Živinicama

Rezultati strateških projekata trebaju da doprinesu pozitivnom uticaju na poboljšanje kvaliteta života građana te da omoguće održivi rast i razvoj. Uz navedenih sedam strateških projekata za Tuzlanski kanton identificirano je dodatnih 10 **ključnih strateških projekata** sadržanih u mjerama kojima se realiziraju prioriteta i strateški ciljevi. Ključni strateški projekti su intervencije od velikog značaja koje se implementiraju u okviru mjere, a u Tuzlanskom kantonu su identificirani sljedeći projekti:

1. Inovativnim umom do ICT pametnih škola (Pametne škole 2)
2. Osnivanje javnih predškolskih ustanova u Kalesiji, Sapni, Teočaku i Čeliću
3. Izrada prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona za period 2026.-2046. godina
4. Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema (GIS-a) na području TK
5. Izgradnja sistema daljinskog grijanja u Gradu Živinicama
6. Business Start Up Fond Tuzlanskog kantona
7. Jačanje administrativnih kapaciteta u cilju provedbe projekata po modelu javno-privatnog partnerstvo
8. Opremanje općinskih i gradskih struktura civilne zaštite
9. Izrada i implementacija Strategije o uključivanju i podršci djece sa posebnim potrebama u osnovnim i srednjim školama
10. Planinarska transverzala „Put Srebreničke povelje“

Kako bi se osigurala realizacija strateških projekata, ali i prioriteta definisanih Strategijom razvoja, Vlada Tuzlanskog kantona će se u periodu od 2022.-2024. godinu primarno fokusirati na realizaciju sljedećih **mjera** koje pokrivaju ekonomski i društveni sektor, infrastrukturu i zaštitu okoliša:

Strateški cilj 1 „Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju“

- 1.1.2. Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona
- 1.1.5. Unapređenje zapošljavanja na području Tuzlanskog kantona
- 1.2.2. Direktna novčana podrška poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje
- 1.2.4. Podrška održivom ruralnom razvoju
- 1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicija u turizmu
- 1.4.3. Razvijati efikasan sistem prevencije i borbe protiv korupcije
- 1.4.4. Horizontalna i vertikalna koordinacija postupanja u procesima upravljanja integriranim razvojem Kantona

Strateški cilj 2 „Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane“

- 2.1.1. Izgradnja i proširenje kapaciteta javnih predškolskih ustanova
- 2.1.2. Poboljšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja
- 2.1.6. Unapređenje naučno-istraživačkog rada
- 2.2.1. Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova
- 2.2.2. Prevencija i suzbijanje zaraznih i drugih bolesti
- 2.3.1. Podržati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa i bolju ciljanost socijalne zaštite
- 2.3.4. Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima
- 2.3.5. Unapređenje statusa boračke populacije na području TK
- 2.4.2. Unapređenje sistema rada sportskih organizacija na području Tuzlanskog kantona
- 2.4.3. Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj
- 2.5.2. Unapređenje stanja lične i imovinske sigurnosti i zaštite ljudskih prava na području Tuzlanskog kantona

Strateški cilj 3 „Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj“

- 3.1.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture
- 3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energijske efikasnosti u javnim objektima
- 3.2.3. Proširenje mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja
- 3.3.2. Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija mreže regionalnih cesta na području Tuzlanskog kantona
- 3.3.3. Jačati infrastrukturu zračnog saobraćaja

4. Indikativni finansijski okvir za planski period od 2022.-2024. godine

Realizacija planiranih prioriteta, mjera i strateških projekata za period od 2022.-2024. godine finansirati će se kombinacijom budžetskih sredstava Vlade Tuzlanskog kantona i jedinica lokalne samouprave sa područja Tuzlanskog kantona, kao i sredstvima viših nivoa vlasti te vanbudžetskim sredstvima.

Akcionim planom za realizaciju mjera i strateških projekata iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2024. godine obuhvaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 399.651.444 KM, od čega je 255.845.422 KM planirano budžetskih sredstava i 143.806.022 KM iz sredstava vanjskih izvora, koji primarno obuhvataju sredstva domaćih i međunarodnih donatora, ostala budžetska sredstva drugih nivoa vlasti te druge vanjske izvore. Pored 94,2 mil KM planiranih u 2021. godini, za 2022. godinu je planirano blizu 95 mil KM, blizu 96 mil KM u 2023. godini i oko 114,6 mil KM u 2024. godini. Za mjere i projekte planirane za realizaciju i doprinos ostvarenju strateškog cilja 1. je za period od 2021-2024. godine planirano je oko 158,7 mil KM. Za razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora, u periodu od 2021.-2024. godine planirano je blizu 166 mil KM budžetskih i vanbudžetskih sredstava. Konačno, za Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj za naredni period je planirano ukupno blizu 75 mil KM. Shodno navedenom, a uzimajući u obzir omjer realizacije budžetskih sredstava i sredstava vanjskih izvora, prosječan godišnji iznos planiranih budžetskih sredstava Tuzlanskog kantona iznosi 63.961.355,50 KM za mjere i projekte planirane u okviru svih strateških ciljeva za period od 2021-2024. godine.

Prilog 1: Akcioni plan za period 2021.-2024. godine